

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Cap. IV. De Curatione Apostolica Peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

CAPUT IV.

DE CURATIONE APOSTOLICA
PECCATORUM.

Per Curationem istā aliud hoc loco non intelligitur, Peccatorum ad statum gratiæ reductio, quæ quantum conveniat Operatio Apostolica, vel ex eo facile colligi potest, quod sicut ex vocatione sua Christum sibi per curam animarum imitandum suscepit, ita singularem quoque juxta ipsius exemplum sollicitudinem pro conversione peccatorum obtinere gerere debeat, ita ut ipse quoque dicere cum Christo quomodo possit: *Non Veni Vocare Iustos, sed Peccatores ad Penitentiam*. Luc. 5. Ipse quoque de se dicere debet posse eundem: *Ego sum Pastor bonus*: atque adeo, ubi perditam agnovit oviculam, non quiescere quærendo, donec inveniat. Ipse denique dicere debet cum S. Chrysostomo hom. ad populum: *Sum communis Pater omnium, eoque necesse est curam non tantum eorum, qui stant, sed eorum quoque, qui ceciderunt sunt: non earum modo, qui secundis navigant Ventis, sed illorum, qui tempestate jactantur: non eorum modo, qui salvati sunt, sed et illorum, qui periclitantur. Vnde et eos, qui demergi ceperant, in portum tranquillum perrecta manu ducere studeo*. Et si vciò hoc officium magis propriè ad Confessarios spectet, atque adeo in Instructione quinta Confessorum ex instituto de hac materia agendum sit; quia tam frequens satis, etiam extra confessionem, Operatio officii occasio cum Peccatoribus agendi, etiam hoc loco pro integritate materiæ breviter indicare placet. quâ ratione hoc Apostolicæ Curationis ab eo suscipiendum, & peragendum.

§. I.

Quæ industriæ in genere circa Curationem Apostolicam sint observandæ.

I. Primam in hoc munere industriam S. Franciscus Xaverius peritissimus ille Animarum Medicus obtulit, ut vitæ l. 4. c. 22. videre est, hortabatur, ut, si quis Curationem animarum in oppidum ignotum venerit, ante omnia studio ex probatæ Virtutis ac Fidei Viris cognoscere, quæ vitæ

negotia iniquè contracta in eo vigeant. Caput quippe dicebat esse ad homines iuvandos, gentis universæ ingenium ac mores nôsse, &, quoad licet, singulorum morbos, qui dissideant inter se, qui inimicitias gerant, quæ fraudes, quæ iudiciorum iniquitas, quæ perfidia Testium, quæ Judicum corruptelæ. Itaque ex Viris prudentibus ac peritis hæc percontanda sunt, & simul exquirendum, quâ tandem insistere oporteat viâ ad illorum mores, mentesque sanandas. Quod ipsum monitum etiam erga privatum quemvis Peccatorem observandum P. Casp. Barzæo suadebat dicens: Jam prave cuiuspiam mores emendaturus non prius manum admovebis, quam intimos ejus perspexeris sensus. Itaque magnopere tibi suadeo, ut primum odoraris, atque investigates, an is vitio aliquo aut perturbatione occupatus ab animi sui salute abhorreat. Unde prudenter monet S. Isidorus Pelusiota l. 3. c. 8. epist. eos, qui calamitates & morbos suos spirituales commemorare cupiunt, blandè ac suaviter admittendos esse, ac posteaquam illi per huiusmodi sermonem dolore levati fuerint, tum demum eam, quam par est, medicinam adhibendam; nam si confestim ipsis ora obstruantur, inhumani hominis æstimationem colligi, & remedium imbecillum atque invalidum reddi, ipsâ doloris flammâ illud repellente.

II. Alteram industriam S. Ignatius, ut l. 5. vit. c. 11. legitur, suggessit, quando dicere solebat, in vocandis hominibus ad virtutem suis armis petendum Sathanam, iisdemque utendum artibus ad salutem, quibus ille ad perniciem abutitur. Quippe eum viros justos non continuo apertis consuevisse fraudibus & insidiis, sed tectis & quasi quibusdam cuniculis oppugnare; ac primò quidem nihil rectis ejus actionibus adversari, quin potius callidâ omnia dissimulatione probare, multa etiam, quæ speciem præbent honesti, astutè suggerere, atque ita sensim in ejus familiaritatem sese insinuare, dum ad extremum simplicem hominem, & veteratoris fraudis ignarum, laqueis suis irretiat, implicatūque teneat. Idem ergo in alliciendis ad salutem animis faciendum. Laudanda prudenter initio, quæ sunt in hominibus recta, vitiis parumper intactis, ac leniter in eorum gratiam irrumpendum. Quâ conciliatâ demum admovendam morbis animi medicinam, ut, cum ingressus eorum quodammodo fuerit,

Instruct. III.

L

exitus

exitus nostri sint. Ita sanè S. Franciscus Xaverius faciebat, de quo sic scribit Tursellinus: Si quem vesano in amore teneri compererat, qui alicujus auctoritatem ac pretij, hæc potissimum arte illum adoriebatur. Primum ac familiariter Hominem affatus, si minus invitatur, comiter se illi offerebat ipse convivam, jucundoque convivium celebrabat, aditum salubri admonitione præparans. Inde ubi in ejus se familiaritatem bene prædederat, ingressus orationem de vitiorum turpitudine, simul ad libidinis sceditatem delabebatur, ejusdemque in modum, & simul cælestes adiciebat minas; ad ultimum, motum eum senserat, manu familiariter prehensum peccatorum inducebat Confessionem.

III. Tertia industria est, ut in curatione tali ipsa eorum spiritualium radicem evellere studeat; hic enim est Medicorum, teste S. Chrysostomo l. 2. in paralyt. demum ut non prius morbos abigant, quam eorum fontes occidant. frustra enim cicatricem curaveris, si serpant interiora: imò acerbatur vulnus, & foris clauditur, cum intus vulnus exæstuat, ut rectè S. Ambrosius in Pl. 61. ad. Hinc S. Franciscus Xaverius levandæ molestiæ, iræ dandæ unicum remedium dicebat esse, angoris, iracundiæ causam extenuare, verbisque elevare.

IV. Quartam industriam idem S. Franciscus sequens verbis suggessit suprâ memorato Barzæo: Jam omnes efficere nitèris, ut, quos erudis ad pietatem, suas tibi tentationes, incurstantesque animum motus aperiant; hoc quippe virtutis absolutionem præcipuum præsidium est rudibus hoc genere pugne, aut non satis peritis, exercitatisque.

V. Quintam industriam S. Isidorus Pelusiota dicit: Quemadmodum optimus Medicus ad agros natura subsidium arte instructus & armatus, cum morborum generibus corpus obsidetur, adversus eos acrius urget, in procinctu stans, eos, qui dilationem adhibent, in posterius servat tempus; eodem modo tu quoque dendarum animarum scientiam prudentiâ temperantem id, quod amplius urget, oculorum aciem intende; non sanato spes est, fore, ut reliqua etiam sanentur. Cui doctrinæ pulchrum exemplum S. Gregorius in epist. ad

gustin. Monach. suppeditat, cum enim hic Augustinum Monachum sanctitate & doctrina clarum in Britanniam misisset, & ille peracto feliciter negotio, quæreretur, num reliquias quasdam gentilismi & veteris nequitiae, quas adhuc adverteret, relinquere deberet? rescripsit Sanctus, monuitque, ut quasdam Britannorum imbecillitati permetteret, quia, inquit, S. Mater Ecclesia quasdam per favorem corrigit, quasdam per mansuetudinem tolerat, quasdam per confusionem dissimulat, atque portat, ut saepe malum, quod averfatur, portando & dissimulando compescat.

VI. Sexta industria est, ut, sicut Medici, teste S. Ambrosio in Ps. 93. non statim adhibent medicamenta languori; sed si dolor fervet, fomenta adhibent: si febris exaestuatur, remedium tempus expectant, ita & ipse certa curationis tempora prudenter expectet, ne, ut S. Chrysostomus l. 7. epist. 112. loquitur, si immaturè medicamentum obtulerit, fiat causa periculi res salutis. Ita de S. Francisco Xaverio Tursellinus l. 2. c. 22. testatur, quod mirè occasione imminens, temporis ad loci captaret opportunitatem, ne fortè, ut plerumque fit, sauciam mentem exulceraret magis admonitio, quam sanaret.

VII. Septimam industriam iterum Medici docent, dum, quamdiu necessitas aliud non exigit, suaviora potius, quam acerba praescribunt, & adhibent media; id quod in spirituali curatione praecipue observandum est, uti praeclare S. Franciscus Xaverius advertit, qui, ut Tursellinus l. 2. vit. c. 17. refert, inter praecipua, quae ad animarum conversionem suis praescripsit, etiam hoc ponebat, ut Christianae magis humilitatis, quam potestatis memores, paternum in omnes imperium exercerent, amorem sibi magis conciliando, quam timorem, quia nulla re magis, quam amore in omnes partes animus flecti potest, uti ipse non semel expertus est, dum quorundam animos adeo perditos, ut nec scelera sentirent, nec remedia ferrent, hac arte adjuvit. Hinc monebat, ut omnis truculentia vultus, orationisque acerbitas removeretur, & tempestivi potius complexus (si Personae ratio id ferret) crebraque demissionis indicia interponerentur, ut hisce rebus delinitus Peccator aequiore animo admittat monitionis medicamentum. Si namque ad reprehensionis acerbicatem accesserit ipsius etiam reprehendentis amarities, profectò ingen-

ingenti Spiritu Homines rei insolentiâ stomachantes, et
rum salubritatem aspernabuntur, & amore in odium

VIII. Oitava industria est, ut non tantum Medic
moderate applicet (cô quod juxta S. Bernardum ep. 24
*sura nunquam quidem remissa, sed prudenter tamen
missa plerumque plus proficiat*) sed, ut sapienter mon
Franciscus Xaverius, etiam pertinaces animos, atque in
tiorum cœno hæsitantes ita cælestibus minis urgeat, ut
nunquam illis divinæ clementiæ spes intercidatur, sed
interdum commemoratione pectora eorundem mulceat.

IX. Nona industria est, ut, quando aliquem à virtutibus
strahere desiderat, certò sibi persuadeat, id multò effe
apertè fieri (maximè postquam ab illo amari se ex illis
quàm argutijs quibusdam & disterijs sive aculeatis re
quæ animum occultè verberare solent, & cujusdam
Censoris suspicionem ingenerare, quæ opinio liberæ con
sationi & amoris affectui plurimum detrahit.

X. Denique etiam illud nonnullorum monitum
negligendum est, quo hortantur, ut salutis ac virtutis
non tanquam rem arduam atque difficilem, sed facillimam
jucundissimam, hominèque libero dignissimam proponat
ita ut, etsi nullis ad eam vitæ rationem præceptis adhi
remur, ipsa tamen virtutis pulchritudo, & honesti spe
sicut olim multos Philosophos, trahere deberet. Atque
fiet, ut generoso quodam animi impulsu, quod optimè
homine dignissimum esse cognoverit, sine magna diffi
aggrediatur.

§. II.

Quibus mediis uti debeat Operarius

Apostolicam Peccatorum curationem.

I. **M**ulta sunt quidem media, quæ Viri Apostolici
stante Spiritu Sancto, & proprio Zelo impellente
hibuerunt ad conversionem Peccatorum. Quia tamen
Instructione animus duntaxat est, ordinarios modos
Proximum, & à quovis facillè practicabiles Operario
satis exercitato suggerere, ideo omissis rarioribus & ex
mediis, sequentia duntaxat propono. Inprimis ergo

gnam cum peccatoribus, & longaninem patientiam habere conetur Operarius, nec spem conversionis obtinendæ abjiciat, cum & DEVS horum conversionem patienter expectet; præterea maximi etiam momenti sit unicum peccatum impedivisse.

II. Potissimum ferè medium ad horum animos emolliendos ducat orationem ferventem, & crebram pro ijs fusam; per hanc enim gravissimos quosque peccatores ad frugem conversos esse passim historiæ produnt.

III. Summopere etiam studeat, in hujusmodi hominum amicitiam se insinuare, cõsque varijs obsequijs, præsertim verò blanda, suavique conversatione demereri; hæc enim via non paucos à S. Francisco Xaverio emollitos esse in ejus vita legitur.

IV. Si legere nõrunt, suadeat illis, ut singulis diebus tardè & attentè unum alterumve folium ex libello pio legant, maxime ex tali, qui vel de æternitate, vel de quatuor novissimis scribat. Hi enim Concionatores muti multò efficacius plerumque persuadent emendationem, quàm ij, qui in cathedris cum strepitu detonant.

V. Specialiter illis commendet affectum & fiduciam ad SS. Domini Passionem, horteturque, ut singulis diebus semel vel sæpius ad honorem illius orationem Dominicam vel salutationem Angelicam recitent: eum in finem juverit illis indicare, quod Christus quondam S. Gertrudi dixit. *Quilibet poterit respirare in spem Geniæ offerendo Deo Patri meam innocentissimam Passionem & mortem. Credat igitur peccator, se per hoc obtinere saluberrimum fructum indulgentiæ; quia nullum tam efficax remedium contra peccata poterit in terris haberi, sicut devota memoria mea. Passionis cum fide recta & vera penitentia. l. 4. In fin. div. piet.*

VI. Simili modo conetur eos ad singularem fiduciam & amorem erga B. Virginem excitare. Quare proderit narrare ijs, quod olim Deus Pater S. Catharinæ Senensi dixit: uti apud Bloisium c. 1. Monil. Spirit. videre est. *Maria unigeniti Filij mei gloriosa Genitrici à bonitate mea concessum est propter Incarnati Verbi reverentiam, ut quicumque etiam peccator ad eam cum devota Generatione recurrat, nullo modo diripiatur à damõe infernali. Hac est enim à me electa, parata & posita*

tanquã esca dulcissima ad capiendos homines & precipue
 mas peccatorum. Itẽ quod B. Virgo eodẽ Blosso teste
 S. Brigitta revelavit dicens: *Quantumcunq; homo peccat*
toto corde, cum vera emendatione & charitate ad me
gerit, statim parata sum recipere venientẽ. Nec attendit
ũm quis peccaverit, sed quali intentione & voluntate
ad me. Nam peccator quamlibet vilis & sordidus sit, non
dignor ejus plagas ungere & sanare; quia vocor, & sum
Mater misericordie. Hinc S. Gertrudis, ut ibidem re-
 aliquando vidit accurrere sub chlamydem dulcissimam
 DEI Genitricis veluti bestiales quasdam diversi generis
 quas significabantur peccatores specialem devotionem
 iam habentes. Has omnes illa benignẽ recipiens, & qua
 pallio protegens, delicata manu sua singulas contrectans
 deliniebatque, & ipsis amicabiliter blandiebatur, quomodo
 modum quis blandiri solet catulo suo. Suadeat ergo
 rius, ut hanc S. Virginem peccator, cum quo agit, variis
 quibus demereri sibi studeat, maximẽ singulis diebus
 in honorem eius recitando, in ejus festis confitendo, peccatum
 integrum, maximẽ verò Sabbati, abstinendo, ab illo
 quo maximẽ infestatur. Eum in finem conveniet unã
 brevi historiã ostendere, quã salutare hoc medium
 peccatoribus fuerit, v. g. illi militi, cui diabolus servit
 assumptã per quatuordecim annos servierat, occisurus
 si vel semel salutationem Angelicam, quam recitare
 die consueverat, omisisset, qui tamen postea B. V. patrocini
 & ope Eremitæ cujusdam, fraude dæmonis detectã, egre
 resipuit. Uti fusiũ in spec. Exempl. V. Salut. Angel. ex-
 fertur. Alius verò, qui Sabbato Virginis Mariæ nomi-
 nantis pudori amore Beatissimæ DEI Matris pepercerat
 torneamento occisus, contritionis elicitæ gratiam, &
 hac salutem obtinuit. Ibid. V. Horæ Canonice ex. 4.
 VII. SS. Eucharistiæ usum quoque, si possit omnibus
 dis persuadeat; ibi enim mensa est, quam paravit Deus
 adversum eos, qui tribulant peccatorem, vitiorum habentem
 humanus sanguis later, qui, si hauriatur a peccatore
 morbo caduco ad peccati lapsum impellente eum liberat.
 Expertus hanc efficaciam est miles ille, qui concubina
 implicitus, cum S. Bernardi suasu in agone constitutus

Eucharistiam receperat, adeo mox mutatus est, ut summè jam detestatus sit, quam summè prius deperierat, uti fusiùs in specul. exempl. V. attritio videre est.

VIII. Nonnunquam proderit adhibere medium illud, quo S. Bernardus peccatorem quendam à prava consuetudine abduxit, dum illi suavit, ut triduo tantum ad honorè SS. TRINITATIS à familiari sibi vitio abstinere; quòd cum ille fecisset, suavit S. Bernardus, ut alterum triduum ad honorem Christi adjiceret; quo consilio observato ira ille immutatus est, ut etiam sine pacto ullo deinceps abstinere statueret.

IX. Salubre quandoque etiam fuerit, dolo bono circumvenire peccatorem, & ad exemplum Natan Prophetæ, Parabolæ, vel etiam historiæ propositione ipsi Status sui periculum, vitæque sceleratæ turpitudinem ostendere, quod tamen ab initio dissimulanter admodum faciendum est, ne fraudem mox advertens difficulter capiatur. Parabolæ autem vel Historiæ tales possunt esse. 1. Narret ex Acroamatis Jacobi Bidermanni Historiam de Filio, qui in vineam ire iussus, Patrem invitare invadens dejecit in terram, & cultro interemit. Inferat subinde hoc facere peccatorem respectu Dei Patris. 2. Narret ex eodem libro Historiam de muliere illa, quæ captivum maritum testudinis suæ auxilio ex turcica captivitate liberavit, fingatque, eam postea domi à marito malè habitam, & tandem post gravia & repetita vulnera penitus occisam: & inferat hoc peccatores respectu Christi facere. 3. Fingat fuisse Reginam, quæ ex humili loco in aulam translata ad regias nuptias, miscuerit se aliquoties caculis & lixis, & neque à Rege privatim monita, neque minis deterri- ta abstinuerit. Tali Parabolâ propositâ expectet, quid peccator judicet, & tum inferat: Tu es illa Sponsa Spiritûs Sancti, &c. 4. Fingat aulicum ob delicta sua sæpiùs à Rege monitum, jamque excludendum ab aula, amicorum tamen precibus fuisse servatum; sed illum post decies recuperatam, Amicorum ope, gratiam apud Regem, necdum tamen respere, sed in antiqua peccata frequentius labi; an hic ulteriori Amicorum auxilio dignus videbitur? Inferat subinde peccatorem esse, qui toties Sanctorum precibus in gratiam cura Deo reductus, necdum tamen respiscat. 5. Fingat hominem aliquem cò insanix redactum esse, ut ultro vestes exuens

porcorum stabulum intraverit, ibique cum porcis habitum
 filiquas & fæces comederit, in luto, si quod vidit, se volu-
 rit, vomitum resorbuerit &c. Inferatque, peccatorem esse
 lem, bestiisque se assimilare. 6. Fingat esse aliquem
 Testamentum, quo ingens hæreditas ei transcribebatur,
 pretio vendiderit, & ostendat, talem esse peccatorem,
 gratiam pro vili voluptate vendat. 7. Fingat Ducem
 dam, cui arx valde opulenta commissa sit, eaque insuper
 lis, vili pretio corruptum, se & arcem hostibus capitaliter
 tradidisse. Inferat hoc peccatorem agere, qui arcem a
 diabolo tradit. 8. Fingat, comicum fuisse, qui, cum
 citus fuisset comœdiam exhibere, atque ideo Regem
 tota Aula sua invitasset, nunquam tamen in theatrum pro-
 rit, & comœdiam auspicatus sit. Inferat, talem comicum
 peccatorem, qui conversionem differt.

X. Quandoque illi ostendat, quantum gaudium
 possit DEO & omnibus Sanctis, si seriò se emendet. Eius
 finem proderit attulisse favores speciales, quos peccato-
 riter convertis exhibuit DEVS, maximè S. Magdalene
 rix Ægyptiacæ, Pelagiæ &c.

XI. Proderit etiam declarare minas, quas proposuit DEVS
 in S. Scriptura adversus eos, qui vocantem DEVM audire
 stulerunt, maximè illam Prov. c. i. ubi ait DEVS ad
 Quia vocavi, & renuistis; extendi manum meam, &
 fuit, qui aspiceret, ego quoque in interitu vestro videbo
 subsannabo, cum vobis id, quod timebatis, evenerit. Ad
 rum minarum confirmationem adducat unum alterum
 exemplum Tragicum, in quibus minæ tales implerentur
 maximè illius rustici, pro quo, cum post mortem ejus ex-
 mo De profundis ille versiculus: *Fiant aures tue inter-*
tes &c. cantaretur, imago Crucifixi feretro insistentis
 de ligno resolvit, iisque aures obturavit.

§. III.

Quomodo agendum sit cum illis, qui Inimicitias
 deponere nolunt.

I. Ravis hæc & superatu difficilis tentatio est, unde
 sa quoque media adhibere convenit, ut, si unum
 proficiat, alterum sortiatur suum effectum. 1. Inprimis

proponat talibus personis exemplum Dei, ut Christus Matt. c. 5. fecit, dum dixit: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, orate pro persequentibus vos, ut sitis filij Patris vestri, qui in caelis est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.*

II. Proponat exemplum Christi, qui in cruce exclamavit: *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt*, Luc. 23. Inferat ergo: Si Dominus inimicis tam gravibus tam liberaliter ignovit, tu servus illius minoribus non ignosces? Hoc exemplo Theodosius Imperator se animabat: cum enim rogaretur, ut veniam ijs, qui ipsum offenderant, daret, respondit. Quid mirum est, si nos, qui homines sumus, homini ignoscamus, cum Christus, qui Deus est, inimicis suis tantis tam liberaliter ignoverit? Merito ergo S. Bernardus in tr. de Pass. c. 8. ait: *Reconde in thesauro cordis tui hoc verbum (nempe Pater ignosce illis,) ut, quotiescunque serviunt inimici, memoriam abundantia suavitatis IESU valeas eructare, humo clypeum contra inimicorum insultus opponens.*

III. Ostendat, quàm necessarium sit, ignoscere inimicis, eò quòd aliqui nec nobis dimittantur peccata nostra, uti patet ex servo Evangelico debitum suum parvum dimittere nolente. Hunc in finem proderit unum alterumve exemplum paulò terribiliùs adferre, v. g. de Saprizio Sacerdote, qui jam ad martyrium ductus, quia Nicephoro veniam petenti eam negavit, mutata mente Dijs immolavit, uti apud Surium 9. Februarii videre est. Aut de muliere, quæ, cum in turba hominum ab adolescente leviter impulsæ & humi prostrata, veniam flexo poplite, & junctis manibus petenti negasset, à dæmone inspectantibus omnibus abrepta, & in puteum dejecta est, uti S. Bernardinus Senensis s. 15. Quadr. refert. Aut de illa muliere, quæ, quia dimittere noluit, in morbo, dum ei SS. Eucharistia pro viatico offertur, vultum avertit, & dixit: sicut ego averti vultum ab alijs, nolens eis dimittere, ita DEVS averteet nunc vultum suum à me. Hæc dicens, obiit. Spec. Exempl. V. Dimittere ex. 6. Aut de illo, qui cum esset mortuus, & in Ecclesia pro eo preces consuetæ dicerentur, Crucifixi imago manus retraxit, & auribus opponens dixit: Nec pepercit, neque parcam. ib. ex. 4. Quòd si dubitaret Sacerdos, num is, cum quo agit, seriò ignosceret, posset terribilem illam historiam

de Nobili illo Cordubensi narrare, qui, quia fictè tantum
niam dederat, Angeli duo Sacerdotem ad ejus Sepulchrum
deducentes, jusserunt SS. Hostiam ex ore auferre, quod
deturbatum cadaver in fossam videri desijt, uti fustus leg
est in Pædagog. Christi. p. 2. c. 15. §. 2.

IV. Ostendat, quantos favores Christus exhibuerit ip
inimicis ignoverunt; nam S. Gualberto & alteri cuidam
bili Anglo, post condonatas hostibus, ab illo quidem
tris, ab hoc autem Patris eadem, ad Christi effigiem orant
visus est Christus viventis modo, toto capite annuere, &
tum approbare, uti Baron. to. II. Anno 1051. testatur. Ma
ri verò cuidam, quæ occisorem filij in domum suscepit
DEVS rependit hanc gratiam, ut & filium ejus ex purgati
eriperet, & ipsi vitam æternam promitteret, ut Faber in
S. Steph. conc. 3. n. 3. refert.

V. Declaret, quàm præclaram habeat occasionem in
tia bona sibi comparandi, si sincerè & liberaliter igno
Inimicis. Nam 1. per hanc viam facillimè obtinetur rem
sio peccatorum, juxta illud Christi Matt. 6. *Si dimiseris*
hominibus peccata eorum, dimittet & tibi Pater Cælestis
delicta vestra. Beati misericordes, quoniam misericors
Patris consequentur. Ib. Quis autè non libenter tres obolos
ximo remitteret, ut aliquot milliones debitorum sibi rem
terentur? 2. Ingens præmium in cælo sperare potest, si
majus meritum ibi est, ubi major difficultas reperitur; quia
bitet, huic actui maximum olim præmium responsurum
maxima in eo difficultas reperitur. Certè S. Chrysostomus
ho. 3. de Saule & David dicere ausus est: *Ea res pro Marty*
ri tibi computabitur si insidias molientem, & ad tantam pro
peram malevolentiam, inter bene meritos numeraris, non desin
orare pro illo, Deum obsecrando, ut illi fiat propitius. Hinc
S. Agnes aliquando D. Brigittæ l. 4. rev. c. 124. dixit: *Nihil*
pulchrius, aut acceptius Deo, quàm ladentem se diligere
pro persequentibus exorare. 3. Etiam majorem sibi honorem
& famam comparare potest ignoscendo, si enim magnam
obvenisse gloriam crederet, si exercitū multis militibus
stantem superasset; an non majorem obtigisse dicet, si vi
riam de seipso reportet, quæ omnium nobilissima est & illa
S. Gregorius Nyssenus l. de orat. dicere ausus est, talem hominem

nem non videri amplius intra terminos humanæ naturæ conspici, sed ipsi DEO per virtutem assimilari, dum facit ea, quæ solius DEI est facere; debitorum enim remissio, proprium ac peculiare DEI munus & officium est.

VI. Ostendat illi, quod Inimicus sibi potius, quam ipsa nocuerit; similes enim sunt tales homines, qui alicui nocent, vulpeculis Samsonis, quæ, dum segetes Philisthæorum accendebant, seipsas etiam peremerunt; similes sunt unicorni, quæ, dum alium cornu appetit, seipsam ita arbori affigit, ut extrahere illud non possit; similes sunt gladio Adamantem aut siliicem ferienti, qui se potius destruit, quam lapidem; similes sunt apibus, quæ, dum alijs aculeum iungunt, se perimunt; similes sunt canibus lapidem invadentibus, qui dentes potius suos consumunt, quam lapidi noceant; similes sunt illi, qui candelam emungit, ac candelæ quidem lumen clarius facit, digitos autem suos adurit & contaminat. Unde & S. Hieronymus ad Eustochium ait: *Apud Christianos non, qui patitur, sed qui facit contumelias, miser est.*

VII. Ostendat, quàm multorum bonorum occasio illi sit Inimicus, illorum nimirum omnium, quæ n. 5. indicavi; si ergo amamus eum, qui nobis viam facit ad ingens lucrum faciendum, vel occasionem præbet ingentis præmij obtinendi; si diligimus eos, qui nobis vel in pugilatu vel in Academicis certaminibus sese opponunt, atque adeo occasionem faciunt fortitudinis & doctrinæ nostræ ostendendæ, an non tantò magis diligamus Inimicos, quantò majora bona sunt spiritualia, quæ per amorem Inimicorum obtinentur, quàm materialia, quæ in hoc mundo tam sollicitè quærantur.

VIII. Hortetur, ut Inimicum tanquam manum & instrumentum, aut legatum DEI intueatur, quo Deus usus est ad ipsius læsi speciale commodum; an non enim ut sic exosculabitur potius manum, aut legatum DEI tam paternè castigantis? Aut certè hortetur, ut eum intueatur tanquam à dæmone impulsus, aut morbo suo, an non ut sic potius condolebit ipsi, quàm irascetur?

IX. Ostendat, quod si velit vindictam de hoste capere, non possit id melius facere, quàm si totam suam causam Deo committat, sic enim ipse Deus petijt: *Mihi vindicta, & ego retribuam.* ad Rom. 12. suadeat ergo, ut sequatur exemplum S. Jo.

S. Jeremiae dicentis c. 11. *Tu autem Domine Sabaoth, qui dicis iuste, & probas renes & corda, Videam ultionem tuam ex eis, tibi enim revelavi causam meam.* Profecto qui modo vindicari vult, à Domino inveniet vindictam, ut patiens Eccl. 28. c. ait: unde S. August. in Ps. 102. hortatur nos: *Ferto injurias, securus esto, faciet enim misericordia DEVS, & iudicium omnibus injuriam accipientibus.*

X. Præterea verò etiam in memoriam illi revocet, quod nulla re magis se vindicare ab inimico possit, quam si non faciat injurias ejus; ita enim docet S. Hieronymus in Epistola ad Hebræos, dum ait: *Nihil ita confusam facit iniuriam agentis, sicut fortis & mitis patientia tolerantis, & non in opere, neque in lingua se vindicantis.*

XI. Suadeat illi, ut iustitiam Dei consideret, illique totam vindictam committat, ut qui ipse Rom. 12. dicit: *Mihi vindictam, & ego retribuam.* Unde rectè S. Chrysostomus hom. 1. ad Pop. Cum nos ipsos, inquit, ulciscimur, DEVS non desinit: cum autem ipsi concedimus & vindictam, plus quam expetimus, efficiamus, Ita S. Ignatius expertus est, uti Ribadeneira l. 5. vit. c. 2. testatur, contra quem cum pater quidam impio animi abreptus acerbior extitisset, & S. Ignatius pro ipso Missa magnam vim lacrymarum profundens dixisset: *Ignosce Domine, parce Domine;* respondit Dominus: *Sine me, ego enim pro te vindictam sumam?* ego, nisi resipiscat, ultorem sum. Quod & factum, nam dum Pater ille in templo quodam Sanctorum reliquias intuebatur, inter ossa etiam hominis vultum vidit truci aspectu intentantem flagellum, nisi legatio pareret. Eo viso, quamquam ille timorem nonnihil presterit, multis tamen, magnisque molestiis affectus est.

CAPUT V. DE CAPTIVORVM APOSTOLICA CONFORTATIONE.

DE Confortatione inscribitur hoc caput, quia, licet sint officia, quæ Operarium erga captivos præstare oportet, ipsa tamen confortatio meritò præcipuum, & velut proprius cæterorum æstimatur, uti ex ijs, quæ in toto hoc capite continentur, apparebit. Ut verò melius, faciliusque, quæ hoc loco dicenda sunt, intelligantur, notandum est, duplicis generis esse